

TELLING VAN WATERWILD IN NOVEMBER 1974

Reeds vele jaren wordt in de maand november waterwild geteld in de meeste waterwildgebieden in NW-Europa, en op grotere schaal tot in Azië en Afrika. De bedoeling hiervan is een inzicht te krijgen in het verloop van de trek, wisselingen van de populatiegroottes en de belangrijkste gebieden voor de diverse soorten.

In Nederland wordt deze telling door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer georganiseerd.

In onderstaande tabellen zijn de gegevens vermeld van Gooi- en Vechtstreek, zoals deze zijn geteld door leden van de Vogelwerkgroep, Jeugdbonden en Natuurmonumenten.

Tabel 1

Gebied:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAAL
Teldatum:	18-11	18-11	24-11	24-11	24-11	19-11	15/16-11	15/16-11	16-11	
Fuut	106	6	1	10	3	14	31	-	51	222
Dodaars	1	-	1	-	2	-	-	-	-	4
Aalscholver	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Blauwe reiger	5	-	-	2	-	9	-	-	-	16
Wilde eend	186	13	180	82	-	238	124	257	-	1080
Wintertaling	-	-	-	-	-	16	16	44	-	76
Smient	-	-	45	17	-	2	-	51	-	115
Slobeend	-	-	23	81	-	-	-	-	-	104
Toppereend	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
Kuifeend	8	-	42	825	4	16	21	-	4	920
Tafeleend	1	-	58	800	-	-	9	2	-	870
Kuif/Tafeleend	-	-	-	-	-	-	(70)	-	-	70
Brilduiker	6	-	4	1	-	1	-	-	-	12
Grote zaagbek	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Knobbelzwaan	5	4	-	-	6	5	4	4	1	29
Waterral	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Waterhoen	-	-	-	-	-	177	3	6	1	187
Meerkoet	557	5	4	18	337	270	96	42	33	1362

I = Loosdrechtse Plassen
 II = Vuntus
 III = Loenderveense Plas
 IV = Amsterdamse Waterleidingplas
 V = Wijde Blik
 VI = Kortenhoef-Westzijde
 VII = Stichts Ankeveense Plassen
 VIII = Hollands Ankeveense Plassen
 IX = Spiegelpolder.

N.B. Aantallen tussen haakjes betreffen vliegende exemplaren.

Tabel 2

Traject:	Loenen- Vreeland	Vreeland- Overmeer	Overmeer- Nigtevecht	Nigtevecht - Muiden	TOTAAL
Datum:	24-11	19-11	15-11	17-11	
Dodaars	-	2	1	-	3
Blauwe reiger	2	1	3	-	6
Wilde eend	-	74	180	131	385
Knobbelzwaan	-	1	-	12	13
Waterhoen	6	29	30	-	65
Meerkoet	6	79	190	78	353

Tabel 3

Traject:	Muiderberg brug - Huizerpier	Huizerpier - Eemmond	Eemmond- Nijkerk	Muiderberg brug - Nijkerk (Flev. Zuid)	TOTAAL
Datum:	16-11	16-11	16-11	16-11	
Fuut	201	3	-	19	223
Geoorde fuut/Kuifduiker	-	3	-	-	3
Aalscholver	4	-	-	-	4
Blauwe reiger	10	5	-	-	15
Wilde eend	679	63	-	28	770
Wintertaling	-	80	-	-	80
Krakeend	-	-	-	4	4
Smient	-	(19)	-	-	19
Slobeend	-	3	-	-	3
Kuifeend	2	-	-	-	2
Tafeleend	9	-	-	-	9
Brilduiker	23	-	-	-	23
Bergeend	6	4	-	19	29
Kleine zwaan	283	-	312	-	595
Knobbelswaan	3	-	30	-	33
Waterhoen	39	-	-	47	86
Meerkoet	68	-	1	51	120

Tabel 4

Gebied:	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	TOTAAL
Datum:	18-11	14-11	17-11	17-11	17-11	19-11	13-11	13-11	15-11	
Fuut	-	-	-	-	-	3	1	-	6	10
Aalscholver	-	-	-	-	(3)	-	-	-	-	3
Blauwe reiger	-	-	-	-	-	-	3	2	-	5
Wilde eend	39	-	57	196	81	72	88	309	40	882
Wintertaling	9	-	-	-	-	-	-	-	4	13
Slobeend	104	-	-	-	-	-	-	-	-	104
Kuifeend	14	-	-	1	47	2	-	-	-	64
Tafeleend	57	-	-	-	-	-	-	-	-	57
Knobbelswaan	-	-	2	4	-	5	14	-	-	25
Waterhoen	9	4	3	26	47	23	39	169	22	342
Meerkoet	47	-	33	46	45	58	99	77	46	451

I = Laarder Wasmeer	VI = Hol/Suikerpot
II = Hilversums Wasmeer	VII = Oppad-complex
III = Anna's Hoeve	VIII = Landgoederen 's Grave-
IV = vijvers, parken Hilversum (gedeeltelijk)	= land Zuid
V = Naarden vestinggrachten	IX = Blijkpolder

B. VERANDERINGEN IN AANTAL TEN OPZICHTE VAN 1973

Per soort is een indexcijfer (zie tabel 5) berekend, dat aangeeft hoe de situatie in 1974 was ten opzichte van 1973. Daarbij is uitgegaan van gebieden die zowel in 1973 als 1974 geteld zijn in de periode van 11 t/m 20 november. Uitzonderingen daarop vormden Laarder Wasmeer (7/11-73) en Loenderveense Plas, Waterleidingplas en Wijde Blik (allen op 24/11-74). De meeste telgebieden werden door dezelfde personen geteld.

Deze indexcijfers laten mooi zien of er meer of minder vogels geteld zijn dan in 1973, iets anders echter niet. Ze zijn namelijk sterk afhankelijk van o.a. het weer tijdens de tellingen in de periode voorafgaand aan de telling en de mate van aankomst/wegtrek van diverse soorten. Om dus via indexcijfers iets te zeggen over bv. veranderd trekgedrag of over toe- en afname van bepaalde soorten, moet men over tellingen beschikken uit grote gebieden, bijvoorbeeld geheel NW-Europa.

Tabel 5: Aantallen zoals geteld in 1973 en 1974

	Totaal aantallen		Zelfde gebieden als voorgaand jaar 1974	Indexcijfers	
	1973	1974		1973	1974
Fuut	830	460	370	100	44
Geoorde fuut	1	-	-		
Geoorde fuut/Kuifduikers	-	3	3		
Dodaars	1	7	4		
Aalscholver	-	9	4		
Blauwe reiger	23	41	31	100	135
Wilde eend	1800	3100	1800	100	101
Wintertaling	190	170	110	100	55
Krakeend	15	4	4		
Smient	68	130	82		
Slobeend	100	210	210	100	209
Kuifeend	170	990	930	100	541 à 598
Tafeleend	1600	940	930	100	60 à 66
Kuif/Tafeleend	-	70	70		
Brilduiker	14	35	28		
Grote zaagbek	26	2	2		
Grote zeeënd	3	-	-		
Bergeend	44	29	29		
Knobbelzwaan	81	100	67	100	83
Kleine zwaan	610	600	600	100	97
Waterral	-	1	1		
Waterhoen	320	650	470	100	148
Meerkoet	1300	2300	830	100	64

N.B.: De aantallen boven de 100 zijn afgerond op 10 en de aantallen boven de 1000 op 100. De index is alleen berekend voor soorten die in minstens één van beide tellingen met meer dan 100 individuen voorkwamen of in beide tellingen samen in meer dan de helft van de vaste telgebieden.

Omdat in verschillende biotopen is geteld en de vogels zich redelijkerwijs in verschillende biotopen ook verschillend gedragen, werd het aantal telgebieden om mee te rekenen wel erg klein (15 telgebieden in minstens 3 verschillende typen). Er is dan ook geen marge gegeven van het indexcijfer, wat wel hoort. Omdat op het Naardermeer na alle belangrijke waterwildgebieden in de tellingen verwerkt zijn, is het niet te verwachten dat de indexcijfers bij een totale telling sterk zouden afwijken van de nu berekende.

C. OPMERKINGEN PER SOORT

<u>Fuut</u>	Overall minder, op open water is de teruggang groter dan gemiddeld, in kleinschalige plassengebieden weinig/geen afname (1973 was overigens wel een topjaar met ruim 3000 Futen op Gooi- en IJmeer samen).
<u>Blauwe reiger</u>	Alleen toename langs de kust.
<u>Wilde eend</u>	Gelijk gebleven, weinig verschuivingen. In Loenerveen en Waterleidingplas 250 meer.
<u>Wintertaling</u>	Langs de kust minder, als gevolg van de winterige herfst?
<u>Slobeend</u>	Vooruitgang beperkt tot Loosdrechts Plassengebied, mogelijk door zachte winter.
<u>Kuifeend</u>	In Loosdrechts Plassengebied 750 erbij, verder weinig veranderd.
<u>Tafeleend</u>	In Loosdrechts Plassengebied 750 minder, verder weinig veranderd.
<u>Knobbelzwaan</u>	Meer een verschuiving dan een achteruitgang.

Kleine zwaan In 1973 alles in Polder Arkemheen, nu de helft nog/weer
voor de Gooise kust. Verder mooie overeenkomst in aantallen.
Waterhoen In veel gebieden toegenomen.
Meerkoet Sterke teruggang, Gooi- en Eemmeer door de aanhoudende harde
wind vrijwel schoongeveegd, in de grote open plassen ook wat
minder. In kleinschalige gebieden met veel dekking geen toe-
name, het is dus meer een vervroegde wegtrek dan een ver-
schuiving binnen kleine gebieden.

Weer:

Deze herfst was erg nat, kende vrij veel harde wind uit westelijke- en
Zuidwestelijke richtingen en was verder vrij zacht. Op de teldagen regende
het nogal wat (15, 16, 17 en 19 november), op 16 en 17 november waaide het
bovendien hard (ZW 7). Alleen op 17 november was het helder en zonnig, goed
telweer. Temperatuur 5 - 10 C, Wind, buiten stormdagen draaiend rond ZW 3.

Tellers:

Jeugdbonden (M. Emke, W. Kluvers, R. van Poelgeest, H. van de Pol, P. Schoorl,
M. Verdonk en vele anderen), Natuurmonumenten (P. Honig, H. A. Vonk Noordegraaf,
S. de Vries en J. Zonneveld) en de Vogelwerkgroep (J. Harder, E. R. Osieck,
S. Poelstra, P. L. Ploeger, H. Pollema en mevr. H. W. Reddingius-Schreuder).

Bob van Poelgeest
